

Discurs del president de la Generalitat, Artur Mas, en la presa de possessió del càrrec

Barcelona, 24 de desembre de 2012

Permetin-me unes paraules que no poden ser gaire, però sí que seran especialment sentides i també reflexives, donat el moment en el qual estem i l'acte que avui estem celebrant. Fa pocs dies una persona em va dir: deu ser un dia molt bonic prendre possessió com a president de Catalunya la vigília de Nadal, i és així. Poder prendre possessió novament, després de dos anys, com a president de la Generalitat, la vigília de Nadal és un motiu de joia i d'alegria personal.

Sento també que és un dia que pot ocasionar algunes molèsties a determinades persones i famílies. Són les dates que són i són moments de família i celebració, per tant ens disculpem, però el calendari era el que era, marcava aquests terminis si les coses anaven bé. I com que les coses han anat bé, hem pogut complir aquests terminis, després de les eleccions del 25 de novembre. Avui, 24 de desembre, encara no ha passat un mes des de les eleccions i ja s'ha fet la presa de possessió del president de la Generalitat, després de la sessió d'investidura que va tenir lloc al Parlament divendres passat.

Subratllo aquesta normalitat perquè el resultat de les eleccions podia fer entreveure que hi podia haver més dificultats per complir aquests calendaris més normals i, en canvi, l'experiència d'aquestes darreres setmanes demostra que no és així. Fa dos anys, quan vaig prendre possessió del càrrec per primer cop, el calendari va ser exactament el mateix. Si aleshores hi va haver normalitat, ara n'hi torna a haver. Els resultats van ser diferents, però la normalitat del funcionament de les nostres institucions és el mateix. De fet, us puc anunciar que, passat Nadal i Sant Esteve, el dia 27, es reunirà el nou Govern de la Generalitat que serà nomenat el mateix dia 27.

Aprofito per agrair a tots els membres del Govern actual, a la vicepresidenta, les conselleres i els consellers, tota la seva dedicació, tota la bona feina i, si m'ho permeteu, passades les eleccions i passada la investidura, voldria fer una valoració molt positiva del que ha estat la tasca de Govern d'aquests dos anys. Una tasca que ha estat jutjada pels únics que de veritat ho poden jutjar, que són els ciutadans del nostre país, la gent de Catalunya. I jutjada, malgrat tot, en uns termes prou positius en uns moments en què també s'ha d'entendre que la valoració que es fa d'un govern depèn de les circumstàncies que s'estan vivint, i el terreny de joc és molt important per interpretar segons quines coses. Però, en aquesta valoració, deixeu-

me també afegir que, a diferència del que era tradicional, ara no estem en un moment d'administracions expansives, des del punt de vista de la contractació de gent, dels augments de salaris, de l'acumulació de competències... Ara estem més aviat en períodes de contracció i no és el mateix administrar i portar un Govern, dirigir una administració, quan tot s'ha de reduir. Per tant, la vostra tasca, que conec bé i de molt a prop, i que he seguit amb molt interès, ha estat especialment meritòria i us ho voldria agrair, als que continuareu i als que no continuaran.

En definitiva, un govern nou enceta una nova etapa, però aquesta nova etapa no és un trencament total respecte a l'etapa anterior, sinó una evolució. I vull dir que tota la feina que heu fet durant aquests anys totes les conselleres i consellers és una feina que no cau en un sac foradat. Al revés, és una feina que és una bona base perquè a partir d'ara puguem seguir treballant amb la millor eficàcia possible.

Aquesta legislatura neix amb un pacte estable. Es va veure la setmana passada. Estable i gairebé nou a la política catalana. Certament, a principis dels anys 80 hi va haver un pacte que no va ser exactament igual, però que s'hi va assemblejar entre CiU i ERC, entre el president Pujol i el president Barrera. Un pacte que va servir per, fins a cert punt, poder estabilitzar la política catalana d'aquell moment decisiu que eren els anys de l'arrencada, després del retorn del president Tarradellas. Una legislatura que, des de molts punts de vista, va ser una legislatura decisiva. Era un moment d'una administració en expansió, que creixia.

Ara, trenta anys després, es produeix un pacte de característiques similars, però posat al dia, d'acord amb les circumstàncies d'aquest moment. I això em fa afirmar que, certament, és un pacte estable i és la seva voluntat, però també és nou. De fet, a la política catalana de pactes en aquests darrers 30 anys n'hi ha hagut moltíssims, i aquest és pràcticament nou. Crec que això val la pena subratllar-ho, perquè sovint les coses noves es jutgen d'una manera i també necessiten un cert temps per poder-se jutjar amb més precisió.

Aquest pacte és el pacte que és fruit d'unes eleccions, que vull recordar que van ser les més participades des de la recuperació de la Generalitat, per tant, les més participades a unes eleccions al Parlament de Catalunya. Gairebé un 70% dels ciutadans van anar a votar. Tots aquells que insinuen o diuen que aquestes eleccions no calien, han de recordar que, des del punt de vista de l'interès de la gent, sí que calien, perquè la gent va sortir de casa i va anar a votar. Això és molt bo i legítim el resultat, des d'un punt de vista molt clar i contundent. I, a més a més, aquest pacte no és només fruit d'unes eleccions molt participades, sinó també d'un acord entre formacions, en aquest cas CiU i ERC, les dues formacions que tenen més representació parlamentària.

Això recorda, encara que no sigui amb la mateixa intensitat i forma, altres tipus d'acords que hi ha sovint a la política europea. Hem vist en els darrers anys com països en situacions complicades, fins i tot molt complicades, feien pactes, acords d'ampli abast, entre la primera força parlamentària i la segona, per intentar aixecar el país i intentar tirar-lo endavant. Va passar a Alemanya fa uns deu anys, va ser d'una altra manera perquè hi havia un Govern de coalició, però, en definitiva, l'esperit del pacte era el mateix. Era que els que tenen més representació al Parlament, sense excloure a altres, es posen d'acord per aixecar el país o per fer grans projectes de molta envergadura, projectes polítics com el que tenim avui a Catalunya. És el cas en aquest moment. També ha estat molt recentment el cas d'Holanda, on la primera i la segona força parlamentària s'han posat d'acord també amb una fórmula de govern per intentar tirar endavant el país. Un país que està millor que el nostre, però que també té les seves dificultats, que també ha de fer les seves polítiques d'austeritat, les seves retallades, ha d'intentar estimular l'economia, etc.

El que vull dir amb tot això és que aquest Govern i aquesta legislatura neixen amb una gran legitimitat. Amb la legitimitat d'un pacte fet al Parlament, fruit d'unes eleccions, i, per tant, amb la legitimitat del vot molt majoritari de la gent d'aquest país. Però també amb una legitimitat afegida: que els programes eren molt clars. Per tant, se sabia perfectament el que s'estava votant. Molt clars respecte al que es volia fer i el que no es podia fer. I, en aquests dos sentits, la legitimitat és encara més gran, perquè vol dir que no es va anar a votar amb una indefinició de programes o projectes, sinó amb projectes molt clars i definits. I cadascú va poder triar el que volia.

Com tot pacte, pot generar tot tipus de reaccions, de fet les està generant. Pot suposar una adhesió, i fins i tot molta il·lusió, que jo detecto per part de molta gent. Pot generar dubtes, i fins i tot interrogants, que són molt legítims, i també pot generar opinions contràries, fins i tot reticències, i és lògic que sigui així. Tots els pactes en l'àmbit de la política generen aquests tipus de reaccions. Ara bé, jo el que demano és que aquests acords que s'instauren gairebé de nou en la política catalana, o com a mínim més de 30 anys després d'haver-se insinuat, sobretot es jutgin en funció dels resultats que es vagin produint, i no en funció de determinats prejudicis que puguin estar instal·lats. Són pactes que neixen d'una absoluta, rotunda i contundent legitimitat, per part dels únics que la poden atorgar: la gent que s'expressa a les urnes en unes eleccions.

Parlo de jutjar aquest pacte en funció dels resultats, i adverteixo, ja des del primer dia, que aquests resultats també s'han de jutjar, si volem tenir un caràcter mínimament positiu, en funció del terreny de joc que tenim al davant. I aquest terreny de joc, ho veiem molt bé, no és un terreny de joc pla, on la pilota corre tranquil·lament, on et pots lluir, sinó que està ple de sots i bassals. I a tots els que

ens agrada l'esport i el futbol sabem que, quan el terreny està ple de sots i bassals, és molt difícil lluir-te. Pots i has de jugar, pots i has de procurar guanyar, pots donar el millor espectacle possible, però el terreny està ple de sots i bassals. I aquest, ens agradi o no, és el terreny de joc que ara hi ha. Per tant, jutgeu el que ara comença en funció dels seus resultats. És com s'ha de fer. I no demano cap indulgència en aquest sentit, però tingueu en compte que el terreny de joc avui és el que és i fóra bo no oblidar-ho.

És un pacte que neix ferm en els seus objectius, molt ferm, i desitjo de tot cor, i crec que serà així, també és un pacte que naixerà serè en les formes. Es va veure l'altre dia en la sessió d'investidura del Parlament. Ferm en els objectius, serè en les formes. I crec que anirà molt bé que sigui d'aquesta manera. No perdre de vista els objectius de país, però actuar amb la serenitat i l'esperit pacífic i dialogant que se'ns atribueix al poble de Catalunya i que crec que forma part de la nostra identitat col·lectiva.

M'agradaria també subratllar que és un pacte obert. Ho vàrem dir al Parlament la setmana passada i ho reitero avui amb la solemnitat d'aquest acte. És un pacte obert a aportacions, a incorporacions, fins i tot a governar més àmpliament dels que governarem en aquest moment. És un pacte que neix amb vocació d'obertura, demanant als que s'hi puguin anar incorporant coses que crec que són tan clares com no ignorar la realitat. S'ha de partir de la realitat que tenim, que és la que és, tot i que ens agradaria que fos diferent. Per tant, acceptant la realitat que tenim, amb la voluntat de canviar-la en positiu, perquè una cosa és que la tinguem i l'altra que ens hi conformem. La volem canviar en positiu. I també que el grau d'obertura del pacte té com a nord que aquells que s'hi vagin incorporant defensin el dret de Catalunya a poder expressar lliurement la decisió sobre el seu futur. Després, el seu futur pot tenir formes molt diferents, i poden haver-hi opinions i esquemes diferents, però el que demanem és que, per col·laborar a fons amb la governació del país, hi hagi el reconeixement explícit del dret que té Catalunya, com qualsevol altre poble del món, d'exercir la seva autodeterminació.

El pacte està obert perquè la situació actual supera, i de molt llarg, qualsevol lideratge, govern, coalició de govern, pacte parlamentari i dinàmica de partits polítics. És una situació tan complexa que requereix l'esforç sencer d'una societat, d'un país. Un país que crec que ha d'actuar unit, o al més unit possible. Ja sé que la unitat total és impossible, però al més units possible en allò que és essencial i fonamental, i que resumiria en quatre coses:

1. És essencial per a nosaltres la democràcia. Estem en un Saló, el Saló de Sant Jordi que té una història molt llarga i molt antiga. I des d'aquest Saló i aquest Palau es controlava i compensava l'autoritat reial que, per cert, ja que tenim el

ministre d'Hisenda que ens acompanya, s'administraven impostos. Perquè, parlant de drets històrics, la Generalitat de Catalunya va néixer com una institució que tenia com a finalitat primera recaptar tributs, que després eren entregats al rei. Però sempre amb pactes, amb compensacions i amb privilegis, en llenguatge de l'època. Mai amb una forma imposada. No hi havia monarquia absoluta, hi havia una monarquia pactada. D'alguna cosa ens deu venir l'esperit de pau i treva, aquest esperit de pacte i de diàleg que els catalans hem procurat mantenir al llarg dels segles. Per tant, democràcia per davant de tot. La democràcia, com aquest edifici, necessita fonaments i uns pilars.

El Saló de Sant Jordi va néixer com a vocació primera per ser una església. Se'ls havia quedat petita la capella de Sant Jordi i van idear aquest gran saló. Tant és així que, si entreu per la porta principal, hi ha unes columnes molt amples, que són molt gruixudes perquè havien d'aguantar el pes de tot això. Qualsevol cosa necessita uns pilars i uns fonaments, i la democràcia també; necessita els seus arquitectes, els seus juristes, i l'estat de dret és un pilar de la democràcia. Tota la resta es pot canviar, tota la resta es pot ajustar a l'evolució dels esdeveniments, de la voluntat dels pobles, sempre i que s'expressi de manera pacífica i no violenta. Però el que cal, sobretot, és subratllar aquest caràcter essencial de la democràcia que, per altra banda, és la gran força de Catalunya de cara als propers anys. Altres poders i altres forces potser no els tenim, però aquest, si el sabem expressar de manera molt majoritària, aquesta força la tenim i l'hem de saber exercir.

2. Segona cosa essencial: la cohesió social. També aquí el país ha d'estar unit. Sé que és molt difícil perquè les dinàmiques polítiques, les dinàmiques parlamentàries, porten habitualment a la confrontació, però el país ha de procurar estar unit, des del punt de vista de la garantia de la cohesió social. I aquesta cohesió social té possibles esquerdes. Si ens expresséssim en termes de coses que vam viure al nostre país uns anys enrere, hi ha algunes amenaces d'aluminosi sobre el nostre edifici de la cohesió social. No hi eren tant uns anys enrere, però la duresa, la magnitud i la profunditat d'aquesta recessió econòmica, estan provocant aquestes esquerdes, aquesta aluminosi i, per tant, també és un moment (ara que en pocs mesos haurem de fer uns nous pressupostos) que s'entengui que, per preservar la cohesió social, hi ha gent que s'ha hagut d'acostumar a rebre menys del que rebia. Però també és important que hi hagi gent que aportï més del que aportava. Les dues coses són la realitat, una realitat que esperem que sigui temporal, tant des del punt de vista dels que reben menys -que puguin tornar a rebre el que els pertoca -, com dels que hauran d'aportar més. Des dels dos punts de vista, que tornem a la normalitat, però ara és així, és un moment en què cal repartir bé les

càrregues i els sacrificis per intentar preservar al màxim possible aquest tresor que és la cohesió social d'un país.

3. La recuperació econòmica, i, per tant, com que no podem aspirar a un gran creixement, l'objectiu ha de ser que hi hagi un canvi de tendència. Que, en lloc d'anar avall, com aquests darrers temps, puguem canviar la tendència i puguem començar a dir que anirem amunt, Això no tindrà efectes immediatíssims, no hi haurà una creació d'ocupació molt gran quan hi hagi el canvi, però és fonamental tocar fons i tornar a créixer, encara que al començament sigui amb una certa timidesa. Més enllà de les retallades, hi ha una realitat més colpidora i més punyent, que és la nostra situació d'atur, això encara és més greu, perquè trenca moltes expectatives, moltes il·lusions i pot arribar a trencar famílies senceres. Per tant, la recuperació econòmica és essencial perquè el país vagi al màxim unit possible.
4. Que Catalunya pugui decidir el seu futur. Canviar el rumb de la història d'un país, com ens toca fer en aquest moment, és com canviar el rumb d'un gran transatlàntic, sobretot si la història d'aquest país és la història d'un país com Catalunya. Una història molt llarga en el temps, amb arrels molt profundes, una història mil·lenària, no improvisada, que no és un fill d'una constitució, ni una derivada estatutària. Ve de molt enllà. Per tant, canviar el rumb de la història de Catalunya, com s'està fent en aquest moment, i com ens està demanant una part significativa de la societat catalana, equival a canviar el rumb d'un transatlàntic. No es pot fer de cop, és una maniobra que s'ha de fer ben feta. És molt important que tots plegats ho tinguem clar. Per això he parlat moltes vegades de transició nacional, perquè no és un cop de timó immediat, sinó que és aquest canvi de rumb en forma de transició. Crec que això ho tenim ben situat en els acords que en aquest moment tenim establerts a la política catalana, acords que han de ser més participatius del que han estat fins ara i, per tant, amb la mà oberta i amb la mà estesa per poder-los anar eixamplant.

Pot haver-hi gent que pugui pensar que aquesta nova etapa de la política catalana, que aquest canviar el rumb de la nostra història – si em permeteu fer una similitud en termes mariners - és com si agafessis un rumb de col·lisió. I això és un risc i s'ha de procurar que, els que vagin al vaixell i els que el comandin, evitin en tot moment la col·lisió, perquè no és bona per a ningú. Però, si no es fes res, si no hi hagués aquesta voluntat de canvi de rumb de la política catalana, aleshores el nostre rumb com a país seria un rumb a la deriva. I, quan vas a la deriva, el més probable és que acabis contra les roques. Per tant, hi ha un perill en el rumb de col·lisió, segur. Hem de procurar que no es produeixi, òbviament, i ens hem de comprometre fins i tot a que no es produeixi. Però la resta, el no fer res, el quedar-se impassibles, mirar cap

a un altre costat, etc. això ens porta a la deriva, i de la deriva a les roques molt sovint hi va només un petit tram.

Per tant, també és essencial perquè el país vagi unit que Catalunya pugui decidir lliurement el seu futur, i fóra bo que l'Estat, al qual avui pertanyem, l'Estat espanyol, intentés no posar portes al camp d'aquesta voluntat del poble de Catalunya de decidir el seu futur. Que no posés reixes a allò que és l'expressió de la llibertat i de la voluntat d'un poble. Aquest és un país que es considera nació des de fa molts segles, que sempre ha actuat amb la mà estesa, que ha actuat amb lleialtat, amb ganes de col·laboració. Aquest seguirà sent el nostre tarannà, perquè forma part de la nostra identitat col·lectiva, que aquestes parets respiren, però també hem de demanar que, en un moment en què tots plegats hem treballat, lluitat i consolidat la democràcia, que en aquest moment els valors democràtics vagin per davant de tot.

La darrera cosa que us volia dir és que som tots plegats protagonistes d'un moment únic de la nostra història, que ens posa a prova personalment a cadascú de nosaltres i, col·lectivament, com a país. Un moment únic no vol dir un moment plàcid, paradisiac, de color de rosa. Únic vol dir transcendent, que va més enllà de la nostra immediatesa, va més enllà d'una legislatura, d'una generació sencera. No li vull donar més solemnitat de la que toca, però crec que és bo fer arribar aquest moment transcendent que està vivint el país i aquest moment únic que ens pertoca protagonitzar a tots plegats.

Recordem tots plegats també que a la història dels països i de les nacions els grans canvis s'han fet gairebé sempre a contracorrent, en moments molt complicats i gairebé sempre a contracorrent. Perquè s'ha hagut de lluitar contra els estatus establerts, que s'han de capgirar des de molts punts de vista i que costa molt de capgirar, moltíssim, perquè el més fàcil és la inèrcia, és simplement, com diem en català, qui dia passa any empeny. Això és el més fàcil, però un moment únic requereix també unes actituds diferents. Com les afronto jo mateix? Si em permeteu una petitíssima i última referència personal. Com afronto aquest moment únic en què sóc investit president de la Generalitat per segon cop en la meua vida, dos anys després de la primera investidura? Ho afronto amb un compromís total per vèncer totes les dificultats que ens trobem per davant. Ho afronto amb una voluntat de ferro per superar els obstacles que ens trobem per davant, que ens els trobarem. I, a més a més, ho afronto amb unes paraules que van ser pronunciades en aquest mateix Saló de Sant Jordi, fa uns mesos, per una persona que ja no hi és, que era Josep Maria Ainaud de Lasarte. Quan aquí, rebent la Medalla d'Or de la Generalitat, amb una salut ja molt precària, amb una gran debilitat física, però amb una gran fortalesa espiritual, es va posar dempeus i va dir davant de tot l'auditori una cosa que vaig repetir fa poques setmanes al Parlament. Va dir: tingueu fe en Catalunya, sobretot

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència
Oficina del President
Gabinet de Premsa i Comunicació

tingueu i tinguem fe en Catalunya. I aquesta fe, aquesta gran fe en Catalunya, no hi ha res ni ningú que ens la pugui manllevar.

Moltes gràcies i bon Nadal a tothom!
